

Verksamhetsplan Institutionen för ämnesdidaktik 2023–2025

Inledning

Institutionen för ämnesdidaktik (IÄD) bildades 2022 genom en sammanslagning av tre tidigare ämnesdidaktiska institutioner och består av cirka 300 medarbetare. Institutionen är en av fyra programansvariga institutioner inom Stockholms universitets lärarutbildningar. Vårt utbildningsfokus ligger på den ämnesdidaktiska kompetensen och vi bedriver utbildning och forskning inom estetiska ämnen, humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnen, svenska, svenska som andraspråk, engelska och moderna språk, matematik och naturvetenskapliga ämnen. Forskarutbildning bedrivs i fyra ämnen: matematikdidaktik, naturvetenskapernas didaktik, språkdidaktik samt ämnesdidaktik med inriktning mot de estetiska, humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnenas didaktik.

Institutionen har en avdelningsstruktur som baseras på ämnestillhörighet. Det finns även flera avdelningsövergripande samarbetsorgan och -miljöer. Ämnesavdelningarna leds av ämnesstudierektorer och varje avdelning har en ämnesansvarig med övergripande vetenskapligt ansvar.

Vid institutionen finns även fyra fristående enheter: Medieverkstan, Nationella prov i sfi, Nationellt centrum för svenska som andraspråk, samt PRIM-gruppen. Dessa har ett betydelsefullt samverkansuppdrag och bedriver även utbildning och forskning inom institutionens ämnesområden. Enheterna tar årligen fram egna verksamhetsplaner och beskrivs därför inte särskilt i detta dokument.

Verksamhetsplanen riktar sig främst till institutionens medarbetare och syftar till att synliggöra de mål som institutionen ska nå under de kommande tre åren. Den ska fungera som ett redskap för att rikta krafterna åt samma håll i institutionens olika delar. Övergripande ansvar för att planens mål nås har institutionsledningen som även ansvarar för en årlig uppföljning av dokumentet. Uppföljningen ska presenteras och diskuteras vid personalmöten.

Övergripande mål 2023–2025

Institutionen ska

- bedriva utbildning och forskning som håller en hög kvalitet och bidrar till samhällets kompetensförsörjning, särskilt i relation till utbildning av lärare,
- främja en stark akademisk miljö med nationellt och internationellt framstående forskning,
- kännetecknas av en väl utvecklad samverkan,

- ha ett effektivt och väl samordnat verksamhetsstöd,
- vara en attraktiv arbetsgivare med en god arbetsmiljö för såväl medarbetare som studenter.

Område 1: Utbildning

Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

Nuläge

Institutionens utbildningsuppdrag är omfattande och består framför allt av undervisning inom lärarutbildningar men även magister-och masterprogram, fristående kurser samt uppdragsutbildningar. Institutionen är programansvarig institution för Grundlärarprogrammet med inriktning mot förskoleklass och årskurs 1–3 samt mot årskurs 4–6, Ämneslärarprogrammet och Kompletterande pedagogisk utbildning (KPU). Detta innebär ett ansvar att kvalitetssäkra utbildningarna vad gäller akademisk nivå, professionsrelevans och progression samt att utveckla programmen genom programrådets arbete.

Institutionen erbjuder kompetensutveckling av främst verksamma lärare och skolledare i form av såväl fristående kurser som uppdragsutbildningar och handledarutbildningar. Institutionen ger möjligheter till internationellt utbyte för såväl personal som studenter. Institutionen tar regelbundet emot studenter och lärare i samverkan med övriga lärarutbildningsinstitutioner och skapar förutsättning för internationalisering genom de kurser som erbjuds såväl utländska som svenska studenter. Institutionen deltar också i universitetslärarutbildning inom ramen för verksamhet vid Centrum för universitetslärarutbildning (CeUL). Dessutom ansvarar institutionen för undervisning inom en rad program, kurser och särskilda statliga satsningar, till exempel: Förskollärarutbildning, Grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i fritidshem, Speciallärarutbildning, Vidareutbildning av lärare utan lärarexamen (VAL) och Utländska lärares vidareutbildning (ULV).

Institutionen samverkar på flera sätt med det omgivande samhället, till stor del med kommuner och skolor i regionen, men också med andra lärosäten i Sverige och utomlands. Formerna varierar från samverkan kring verksamhetsförlagd utbildning inom lärarutbildningarna till specifika utvärderings- och utbildningsuppdrag, från bl.a. Skolverket, Stockholms stad och andra kommuner.

Målbild

De utbildningar som bedrivs vid institutionen erbjuder en attraktiv studiemiljö för institutionens studenter. Institutionens utbildningar håller en hög kvalitet med stark professions- och forskningsanknytning. Utbildningarna utvecklas i nära samarbete med ämnesinstitutioner och övriga lärarutbildningsinstitutioner samt i dialog och i samverkan med skolhuvudmän samt med andra lärosäten och organisationer. De

lärarutbildningsprogram som institutionen har programansvar för är väl sammanhållna och ger studenterna en känsla av sammanhang och tillhörighet.

Inom perioden ska:

- institutionens kurser och utbildningar kartläggas och utvecklas utifrån institutionens utbildningsuppdrag och samhällets behov,
- samverkan med skolor och skolhuvudmän utvecklas,
- internationalisering av institutionens utbildningar främjas.

Utbildning på forskarnivå

Nuläge

Vid institutionen bedrivs forskarutbildning i fyra ämnen: matematikdidaktik, naturvetenskapernas didaktik, språkdidaktik samt ämnesdidaktik med inriktning mot de estetiska, humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnenas didaktik. Sammantaget erbjuder institutionen en stor och väl utvecklad forskningsmiljö.

Institutionen har för närvarande ca 50 aktiva doktorander varav 14 anslagsfinansierade. De senare kommer samtliga att avsluta sin utbildning under 2023, vilket innebär behov av nyrekrytering inom ett flertal ämnen.

Institutionen har ansvar för Forskarskolan med ämnesdidaktisk inriktning (ÄdFo), som i samarbete med skolhuvudmän rekryterar doktorander mot i huvudsak licentiatexamen i något av institutionens forskarutbildningsämnen alternativt angränsande ämnesdiscipliner. Förutom de anslagsfinansierade doktoranderna och de doktorander som finansieras genom skolhuvudman inom ÄdFo deltar institutionen i ett antal projektfinansierade forskarskolor. Under 2022 anställdes en doktorand i de naturvetenskapernas didaktik genom ett samarbetsprojekt med Institutionen för astronomi, med delfinansiering från Naturvetenskapliga fakulteten. Institutionen har även doktorander som är finansierade på andra sätt, till exempel genom skolhuvudmän och genom extern bidragsfinansiering. Institutionen ger möjligheter till internationellt utbyte för doktorander och tar regelbundet emot internationella såväl gästdoktorander som postdoktorer. Institutionen ger möjligheter till konferensdeltagande för doktorander, internationellt och nationellt.

Målbild

Institutionens forskarutbildning är fortsatt nationellt och internationellt attraktiv. Den bidrar till institutionens forskningsområden med avhandlingar och licentiatuppsatser av hög kvalitet. Strategier och planer finns för stabila forskarutbildningsmiljöer tillsammans med en långsiktig plan vad gäller rekryteringen av nya doktorander till forskarutbildningsämnena. Doktorandernas studiesociala miljö är god och forskarutbildningens administration kännetecknas av tydlighet. Doktorer och licentiaterna från institutionen är eftertraktade på arbetsmarknaden nationellt och internationellt.

Under perioden ska:

- en modell för utlysning av anslagsfinansierade doktorandanställningar komma på plats tillsammans med en strategi för arbete med extern finansiering av doktorander mot doktorsexamen,
- former för kvalitetssäkring av forskarutbildningen etableras,
- möjligheter ges för institutionens forskarutbildningsämnen att utvecklas och gemensamma inslag i utbildningarna främjas,
- samarbeten utvecklas såväl nationellt som internationellt.

Område 2: Forskning

Nuläge

Institutionen för ämnesdidaktik präglas av en stark och dynamisk forskningsmiljö. Vid institutionen bedrivs forskning inom ett brett fält omfattande de estetiska, humanistiska och samhällsvetenskapliga ämnenas didaktik, matematikdidaktik, naturvetenskapernas didaktik samt språk- och litteraturredaktik i formella och informella sammanhang på alla utbildningsnivåer från förskola till högskola och yrkesliv.

Vidare finns starka ämnesövergripande verksamheter riktade mot forskning av relevans för lärarprofessionen respektive hållbar utveckling. Institutionen har i uppdrag att samordna den nationella försöksverksamheten ULF (Utveckling-Lärande-Forskning) för praktisknära forskning vid SU som från och med 2025 kommer att bli en permanent verksamhet. Vid SU bygger ULF:s försöksverksamhet på forskningssamverkan inom Stockholm Teaching & Learning Studies där institutionen, på uppdrag av rektor, ansvarar för den vetenskapliga ledningen.

Forskningen är av hög kvalitet och en stor del publiceras i internationella vetenskapliga tidskrifter med peer review. Institutionen är vidare en viktig aktör inom fältet Andraspråk och tvåspråkighet som är ett av humanistiska fakultetens utsedda ledande forskningsområden.

Målbild

Institutionen är fortsatt en stark och dynamisk akademisk miljö med nationellt och internationellt framstående forskning.

Inom perioden ska:

- institutionens behov av vetenskaplig kompetens kartläggas i relation till forskningens och undervisningens behov,
- möjliga synergier inom institutionen tillvaratas genom tvärvetenskapliga/ämnesöverskridande samarbeten,
- den externa finansieringen av institutionens forskning öka.

Område 3: Förutsättningar för verksamheten

Nuläge

Institutionens mötesformer och internkommunikation har utvecklats så att de passar den större organisationen, men fortfarande finns behov av fora för att mötas, effektivare kommunikationskanaler samt en ökad medvetenhet om behovet av kommunikation på engelska.

Institutionen är lokaliserad till olika delar av campus vilket påverkar samarbete och möjligheten att skapa en gemensam kultur även om medarbetarna använder sig av de digitala verktyg som finns att tillgå.

Institutionens omfattande undervisnings- och forskningsverksamhet kräver en välfungerande administration, såväl den som riktar sig till studenterna, som den som utgör stöd vad gäller utbildningar, personalfrågor, ekonomi, kommunikation, institutionsservice, teknik och lokaler. Särskilda utmaningar för administrationen har varit omsättning på personal, olika arbetssätt på de tidigare institutionerna, en stor mängd ärenden att hantera samt införandet av universitetets nya ekonomimodell och ekonomisystem. För att institutionen ska ha ett välfungerande verksamhetsstöd behövs tid att utveckla gemensamma rutiner och arbetssätt och få ett bra samarbete med kärnverksamheten.

Målbild

Institutionen för ämnesdidaktik är etablerad med tydlig styrning, god kommunikation och en ekonomi i balans. Medarbetarna är samlokaliserade i funktionella lokaler med en miljö där alla känner att det är meningsfullt att vara på jobbet och känner sig tillhöriga en och samma institution. Information som har stor betydelse för verksamheten ska finnas på både svenska och engelska så att relevant information även når internationella medarbetare. Föreskrifter, styrdokument, protokoll, beslut, och liknande kan vid behov översättas till engelska. Vidare kan engelska väljas som arbetspråk där så är relevant beroende på målgrupp, syfte och sammanhang.

Verksamhetsstödet/administrationen vid institutionen är tillgängligt och möter de behov som finns från kärnverksamheten, institutionens studenter, övriga universitetet och eventuella externa aktörer. Kontakten mellan utbildningsadministration, lärare och studierektorer är välfungerande och informations- och tankeutbyte sker löpande.

Medarbetarna inom administrationen arbetar systematiskt och effektivt utifrån gemensamma arbetssätt som är tydligt kommunicerade till institutionens övriga medarbetare. Medarbetarna har god kunskap om kärnverksamheten och utbyter även erfarenheter över institutionsgränser. Arbetssättet är planerat och förebyggande. Likartade ärenden hanteras på ett likartat sätt och arbetsfördelningen

är tydlig. Det råder god ordning på institutionens handlingar genom hela kedjan och hanteringen är i princip helt digital.

De administrativa funktionerna lär av varandra och utvecklar löpande verksamheten tillsammans. På så sätt finns effektiva backuper vid korttidsfrånvaro. Den administrativa personalen sitter samlad vilket underlättar samarbete och det är tydligt för medarbetare och studenter hur man kontaktar och samverkar med administrationen.

Inom perioden ska

- institutionens ekonomi vara i balans,
- nya former för intern kommunikation och informationsutbyte etableras och användas, både på svenska och engelska,
- förutsättningar för stabilitet och flexibilitet i administrationens olika arbetsgrupper skapas,
- nätverk för administrationen inom och utom universitetet etableras,
- administrationens helhetsbild av kärnverksamheten förbättras,
- en effektiv ärendehantering inom verksamhetsstödet utveckla